



Larvik
kommune



Kartlegging av marint biologisk mangfold



Thomas de Lange Wenneck 2002

Hyse, *Melanogrammus aeglefinus*

**Prosjektrapport
Robert Svendsen
2003**



Innhold

INNHold	2
INNLEDNING	3
MÅLSETNING	3
HOVEDMÅL.....	3
DELMÅL.....	3
PROSJEKTETS FORANKRING I KOMMUNEN.....	3
GRUNNLAG FOR KARTLEGGINGEN -DN HÅNDBOK 19	4
ØVRIGE KARTLEGGINGSOBJEKTER.....	4
KART	5
AVGRENSNING AV DE ULIKE NATURTYPENE	5
FORMIDLING AV RESULTATER TIL PUBLIKUM	6
PROSJEKTVURDERING	7



Innledning

I 2002 fikk Larvik kommune tildelt midler fra fylkesmannens miljøvernavdeling Vestfold for å utføre en kartlegging av marint biologisk mangfold etter DN håndbok 19 2001. Håndboka er en direkte oppfølging av St.meld. 58 (1996-1997) "Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling", der det heter "Alle kommuner skal ha gjennomført en kartlegging og verdiklassifisering av det biologiske mangfoldet på kommunens areal i løpet av år 2003". Larvik kommune har tidligere gjennomført kartlegging av naturtyper, vilt, og delvis ferskvann.

Kunnskapen om marint biologisk mangfold har blitt karakterisert som et kunnskapshull i forvaltningen mht. kartfestet informasjon om biologisk verdifulle områder i sjø. (Kystsoneplan for Vestfold. 2001). Behovet for økt kunnskap om mangfold i det marine miljø er stort og nødvendig for å kunne ta avgjørelser på et faglig godt nok grunnlag. DN-håndbok 19 gir det faglige grunnlaget for kartleggingen, det vil derfor være opptil kommunen å definere hvordan kartleggingen skal gjøres i praksis. Gjennom prosjektrapporten beskrives metoder for kartlegging og forslag til videre oppfølging.

Det ble nedsatt en prosjektgruppe bestående av:

- Lars W. Solheim (seksjonsleder Plan)
- Jon Østgård (Miljøvernsjef)
- Robert Svendsen (Prosjektmedarbeider)

Prosjektet har hatt svært begrensede ressurser. Det er derfor ikke lagt opp til en større brukermedvirkningsfase for å innhente informasjon. Men det har gjennom den korte prosjektperioden vært opprettet kontakt med mange fag – og ressurspersoner på temaet om marint biologisk mangfold. Vi takker alle som har medvirket.

Målsetning

Hovedmål

- Øke kunnskapen om kommunens biologiske mangfold i det marine miljø.
- Etablere en systematisert kunnskapsbase om marint biologisk mangfold i Larvik kommune.

Delmål

- Kunnskapsbasen om biologisk mangfold som skal anvendes som kvalifiserte føringer i kommunens overordnede og detaljerte planlegging av arealbruk, relevante sektorplaner og enkeltvedtak.

Prosjektets forankring i kommunen.

Larvik kommune har tilsluttet seg "Fredrikstaderklæringen" om arbeid med Lokal Agenda 21. Biologisk mangfold er en bærende del av dette.



Metode

Grunnlag for kartleggingen -DN Håndbok 19

DN-håndbok 19 –Kartlegging av marint biologisk mangfold. Håndboka deler interessante marine naturtyper inn i 11 forskjellige Naturtyper og 4 kategorier for spesielle arter og områder for spesielle stammer.

SPESIELLE NATURTYPER 1. Større tareskogforekomster 2. Sterke tidevannsstrømmer 3. Fjorder med naturlig lavt oksygeninnhold i bunnvannet 4. Spesielt dype fjordområder 5. Poller* 6. Elvemunningsområder (estuarier)* 7. Littoralbasseng* 8. Israndavsetninger 9. Bløtbunnsområder i strandsonen 10. Korallforekomster 11. Kalkalgeforekomster	NØKKELOMRÅDER FOR SPESIELLE ARTER 12. Østersforekomster 13. Større kamskjellforekomster 14. Nøkkeleområder for sel* 15. Nøkkeleområder for sjøfugl* NØKKELOMRÅDER FOR SPESIELLE STAMMER 16. Nøkkeleområder for spesielle stammer ANDRE OMRÅDER 17. Andre områder
---	---

Naturtypene merket med * er i håndbok 19 tilsvarende med håndbok 13-Naturtyper og håndbok 11-Vilt. Disse naturtypene er ivaretatt i respektive håndbøker og er ikke med i denne kartleggingen.

Flere av naturtypene er uaktuelle i henhold til, avgrensning størrelse og biologisk forekomst. Det ble derfor prioritert å legge vekt på et utvalg av naturtypene. Det ble også opprettet en ny naturtype i kartleggingen da prosjektgruppa fant denne å være svært viktig for den lokale forvaltningen.

Prioriterte naturtyper i kartleggingsarbeidet for Larvik kommune • Israndavsetninger • Bløtbunnsområder i strandsonen • Vandringsvei for anadrom laksefisk (egendefinert)	Prioriterte nøkkeleområder for spesielle arter i Larvik kommune • Østersforekomster Prioriterte nøkkeleområder for spesielle stammer i Larvik kommune • Torsk • Hummer • Beiteområder anadrom laksefisk
--	---

Øvrige kartleggingsobjekter

Det er i tillegg til prosjektet kartfestet andre registreringer med betydning for det marine miljø:

- Registreringer og målinger av biologisk som fysisk/ kjemise parametre.
- Registreringer av miljøgifter i organismer
- Fiske, kaste og låssettingsplasser.
- Områder viktig for marin arkeologi.
- Trålfelt



Kart

Prosjektet har som grunnlag for kartleggingen brukt digitale kart og kartverktøy for registrering, avledning og presentasjon av resultatene. Prosjektet bekostet selv innkjøp av sjøbunnsdata fra kystkartverket.

Kilder i kartleggingsarbeidet

Det er brukt ulike kilder i kartleggingsarbeidet.

- Rapporter
- Prøveresultater
- Digitale kart
- Allerede kartfestet materiale
- Avledet materiale
- Intervju og samtaler

Avgrensning av de ulike naturtypene

Israndavsetninger

Naturtypen er godt kartlagt for Larvik kommune. Rolf Sørensen (prof. NLH) og Sven Dahlgren (fylkesgeolog) har vært behjelpelig med avgrensningen og lokaliseringen av naturtypen.

Bløtbunnsområder i strandsonen

Naturtypen er lett identifiserbar ved bruk av ortofoto og sjøbunnsdata. Naturtypen ble visuelt identifisert og avgrenset med maksimalt dyp på 5m (maxdyp).

Vandringsvei for anadrom laksefisk (egendefinert)

Tanken ved å opprette naturtypen var:

- Helhetlig kartlegging. DN-håndbok 13 definerer bare bekkestrengen
- Naturtypens funksjon. Avgrensningen fungerer som flaskehals for anadrom laksefisk vandring, naturtypen har dermed en viktig funksjon for arten.

Naturtypen ble avgrenset ved å legge en 200m buffersone i munningen på bekker med forekomst/potensiale for oppgang av anadrom laksefisk.

Østersforekomster

Forekomstene blir avmerket på grunnlag av lokal kunnskap om lokaliteter fra ressurspersoner.

Torsk

Hummer

Bruk av sjøbunnskart og samarbeide med ressurspersoner

Beiteområder anadrom laksefisk

Sammenfaller i stor grad med bløtbunnsområder i strandsonen. Naturtypen er viktig med blant annet tidlig klekking av børstemark som er viktig føde for anadrom laksefisk i en avgrenset periode på våren.

Tidligere registreringer og målinger av biologisk og fysisk/ kjemise parametre.

Det er gjort mange enkeltstående registreringer og målinger av biologisk og fysisk/kjemiske parametre i kommunen. Det er ikke spesifikt nevnt i DN-håndbok 19 at det skal gjennomføres en slik registrering. Vi valgte å ta med disse registreringene fordi dette er parametre som er med på å påvirke miljøtilstanden og dermed naturtyper i det marine miljøet.

Fiske, kaste og låssettingsplasser.

Tema fra kommuneplanens arealdel 2003 – 2015 og LENKA data 1989.



Marin arkeologi/kulturminner

Kunnskapen om marin arkeolog/kulturminner i Larvik er stor. Ressurspersoner og institusjoner har vært med på å avgrense områder som er viktig for marine kulturminner.

Trålfelt

Tema fra kommuneplanens arealdel 2003 – 2015.

Resultat

Med beskjedene ressurser og stramme tidsrammer har prosjektet allikevel gitt resultater som i stor grad er med på å oppfylle målsetningene.

Det ble i alt registrert:

Kategori	Svært viktig	Viktig	Lokalt viktig	Sum registreringer
Naturtyper	7	13	62	82
Nøkkelområder stammer	2	81		83
Nøkkelområder arter		4		4
Tidligere registreringer/rapporter				116
Fiske, kaste og låssettingsplasser				144
Fiskeplasser (LENKA)				25
Marin arkeologi/kulturminner	1			1
Trålfelt				8

Registreringer etter DN-håndbok 19 fordelte seg slik

Naturtyper	Antall	Areal
Israndavsetninger	7	11404 daa
Deltaområder	1	333 daa
Poller	2	61 daa
Bløtbunnsområder i strandsonen	41	6199 daa
Større tareforekomster	1	6623 daa
Vandringsvei for anadrom laksefisk (ny)	28	961 daa
Østersforekomster	4	
Torsk		
Hummer	70	15737 daa
Beiteområder anadrom laksefisk	41	6199 daa
Andre	2	37227 daa

Formidling av resultater til publikum

Det vil bli utarbeidet en prosjektrapport som sammen med kart vil være tilgjengelig for publikum via kommunens Internettsider. Det er mulig å gi elektronisk tilbakemelding via kommunens nettsider på prosjektets innhold, resultat og metodikk.



Prosjektvurdering

Innenfor de rammer som er gitt har kommunen utvidet sin kunnskap om biologisk mangfold i marine områder. Det er samtidig gjort en strukturering og digitalisering av informasjon av annen betydning for forvaltning av livet i havområdene i kommunen.

For å få en mer systematisk gjennomgang av biologiske verdier for alle sjøområder mellom kystsonen og grunnlinja trengs en betydelig større innsats enn hva som er gjort i dette prosjektet. Prosjektet synliggjør kanskje i størst grad hullene i kunnskapen, og behovet for mer omfattende utredninger/undersøkelser innenfor spesielle naturtyper, nøkkelarter og stammer.

Marint Biologisk mangfold

i Larvik

Fiske-lås-kasteplass.shp



Burrgarn



Laksefiske/Kasteplass



Låsestingsplass



Småbåthavn



Fiskerihavn

Marintbiologisk mangfold



Svært viktig



Viktig



Lokalt viktig

Fiskeområder



Larvik kommune

mars 2003



1:120000

